

Шматковська Т. О. До проблематики раціоналізації робочої документації для аудиту доходів підприємства з використанням можливостей програмного продукту Microsoft Excel / Т. О. Шматковська // Naukowa mysl informacyjnego wieku – 2010 : materiały VI międzynarodowej naukowi–praktycznej konferencji. – Volume 4. Ekonomiczne nauki. – Przemysl : Publishing House «Education and Science», 2010. – S. 88-90.; (07-15 marca (березня) 2010 roku).

Шматковська Т. О., к.е.н.,

*Ст. викл. каф. обліку і аудиту, Волинський національний
університет імені Лесі Українки, Україна*

ДО ПРОБЛЕМАТИКИ РАЦІОНАЛІЗАЦІЇ РОБОЧОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ДЛЯ АУДИТУ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА З ВИКОРИСТАННЯМ МОЖЛИВОСТЕЙ ПРОГРАМНОГО ПРОДУКТУ MICROSOFT EXCEL

Основний результат діяльності підприємства визначається з допомогою цілого ряду показників, які поділяються на абсолютні та відносні. До абсолютних показників відносять прибуток підприємства, який іноді ототожнюють з поняттям “дохід”, а до відносних – рентабельність підприємства.

Поняття “дохід” широко застосовується як на макроекономічному рівні, так і в побуті. Можна говорити про національний дохід держави, дохід громадянина, дохід підприємства тощо. Але зміст доходу при цьому не однозначний. Досить часто цим поняттям визначають загальну суму грошових надходжень підприємства від реалізованої продукції, виконаних робіт та наданих послуг.

З практичної точки зору показник “дохід” означає загальну суму коштів, яку одержує підприємство за певний період і яка, після вирахування податків, може бути використана на споживання та інвестування. Таким чином, дохід є виторгом підприємства від реалізації продукції, послуг та виконання робіт без урахування податку на додану вартість та акцизного збору.

В Національних стандартах з бухгалтерського обліку термін “дохід” означає валовий приплив (надходження) економічної вигоди протягом звітного періоду, який виникає у процесі звичайної діяльності підприємства. Коли ці припливи сприяють збільшенню власного капіталу, окрім збільшення, яке

пов'язане з внесками акціонерів, то його називають прибутком, коли зменшенню – то збитком.

Таким чином, доходи можна визначити, як збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (крім зростання капіталу за рахунок внесків власників).

Для спрощення та прискорення аналітичної обробки облікової інформації щодо доходів підприємства нами було розроблено ряд розрахункових таблиць в середовищі програмного продукту Microsoft Excel. Так, з їх допомогою можна швидко отримати необхідні аналітичні дані, які цікавить керівництво підприємства щодо динаміки, складу та структури доходів в різних розрізах та аспектах, а також провести їх факторний аналіз.

Таблиця 1

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	
1												
2												
3			Аудиторська фірма									
4			Підприємство									
5			Період перевірки									
6												
7			РЕЕСТР ВИБІРКОВОЇ ПЕРЕВІРКИ									
8			кількості відвантаженої продукції за даними складського обліку та									
9			документів на відвантаження продукції									
			№	Найменування продукції	Дані складського			За даними документів на			Відхилення	
					Дата відвантаження	№	Кількість	Дата відвантаження	№	Кількість		
10												
11			1	2	3	4	5	6	7	8	9	
									48/5			
12			1	Блок 33У	38087	588	250	38087		255	=J12-G12	
									69/5			
13			2	Навісні шафи	38153	643	2332	38153		2333	=J13-G13	
14			Всього фактів відхилення									=СУММ(K12:K13)
◀ ◁ ▷ ▶ \ Лист1 \ формули-1 / Лист2 \ формули-2 / ▶												

Виконав аудитор

Перевірив гол. аудитор

Для автоматизації аудиторської перевірки нами було розроблено з допомогою програмного процесора Microsoft Excel робочий документ аудитора під назвою “Реєстр вибіркової перевірки кількості відвантаженої продукції за

даними складського обліку та документів на відвантаження продукції”, який дає можливість прискорити процес перевірки обсягу відвантаженої продукції в кількісному вираженні, а саме надає можливість розрахунку відхилення такої продукції в автоматичному режимі (таблиця 1). Ця інформація необхідна, в першу чергу, для внутрішніх користувачів (власників, засновників, адміністрації тощо), але може бути цікавою (якщо суми суттєві) і для зовнішніх користувачів.

Розроблено також робочий аудиторський документ під назвою “Вибіркова перевірка на відповідність ціни реалізації ціні за калькуляційною картою”, де автоматично визначається відхилення реалізаційної та калькуляційної ціни продукції (таблиця 2).

Таблиця 2

	A	B	C	D	E	F	G	H
1								
2		Аудиторська фірма						
3		Підприємство						
4		Період перевірки						
5								
6		ВИБІРКОВА ПЕРЕВІРКА						
7		НА ВІДПОВІДНІСТЬ ЦІНИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІНИ						
8		ЗА КАЛЬКУЛЯЦІЙНОЮ КАРТКОЮ						
9		№	Найменування продукції (товарів, робіт, послуг)	Ціни за калькуляційною картою	Документ на реалізацію		Відхилення (+,-) гр. 6 – гр. 3	
10					№	Дата		Ціна
11		1	2	3	4	5	6	7
12		1.	ЩУР з ЗЗУ	500	48	38201	503,48	=G12-D12
13		2.	Пульти	75	79	38274	82,03	=G13-D13
14		Всього фактів відхилення						=СУММ(H12:H13)
15								
16		Виконав аудитор						
17		Перевірів гол. аудитор						

Вважаємо, що за допомогою розроблених з використанням програмного продукту Microsoft Excel, робочих документів вдасться суттєво спростити і раціоналізувати роботу аудитора та значно зменшити зусилля, затрачені на перевірку вказаної ділянки обліку доходів підприємства, що зумовлюватиме можливість певного прискорення процесу перевірки досліджуваних операцій.